

PERSBERICHT

oktober 2022

‘Byblos - ’s Werelds oudste havenstad’

Grote wintertentoonstelling in Rijksmuseum van Oudheden

Op 14 oktober 2022 opent in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden de grote tentoonstelling ‘Byblos. ’s Werelds oudste havenstad’. De rijke geschiedenis van Byblos, gelegen aan de kust van het huidige Libanon, begint rond 6500 v.Chr. met een eenvoudig vissersdorpje, dat uitgroeit tot een welvarende stad. Rond 3000 v.Chr. speelde Byblos een ongekende rol in het Middellandse Zeegebied en het Midden-Oosten als eerste internationale zeehaven ter wereld, door onder andere de handel in kostbaar cederhout. Egyptenaren, Assyriërs, Babyloniërs, Feniciërs, Grieken en Romeinen lieten er hun sporen na. De tentoonstelling presenteert zo’n 500 unieke archeologische vondsten, waaronder topstukken uit o.a. het Nationaal Museum van Beiroet, het Louvre en het British Museum, die getuigen van deze archeologische en culturele rijkdom. Van eenvoudige vishaken, ankers en kleitabletten tot gouden wapens, juwelen met kleurrijke edelstenen, een Romeins mozaïek en een bronzen beeld van Heracles. Een hoofdrol is weggelegd voor de koningen, mythologische helden, handelslieden en gelukszoekers die Byblos bezochten en bewoonden, in het bijzonder voor de godin ‘Dame van Byblos’ en de farao’s van Egypte. ‘Byblos’ is geopend tot en met 12 maart 2023. Informatie en kaarten reserveren via www.rmo.nl/byblos.

Millennia aan wereldgeschiedenis en cultuur

Millennia lang was Byblos de hofleverancier van de farao’s en het belangrijkste handelsknooppunt in de Middellandse Zee. De rijkdom van Byblos ontstond 5000 jaar geleden door de handel met onder andere Egypte in cederbomen uit de achterliggende bergen. Die waren beroemd om hun rechte stammen die wel 40 meter hoog konden worden. Het cederhout en andere kostbare materialen uit het hele Middellandse Zeegebied als zilver, wijn en olie vonden vanuit Byblos hun weg naar Egypte. Vanuit Egypte kreeg Byblos daar edelstenen, goud, linnen en olifantenivoor voor terug, die vervolgens werden verhandeld met steden in onder meer Mesopotamië. Goede administratie was bij handel op zulke grote schaal onmisbaar. Het verbaast dan ook niet dat in Byblos de voorloper van het Latijnse alfabet ontstond.

Te zien in Leiden

Het Rijksmuseum van Oudheden brengt voor deze tentoonstelling het mooiste uit Byblos bijeen. Te zien zijn onder meer vondsten uit de koningsgraven en tempels van Byblos, beeldjes van goden en godinnen, rijk versierde wapens en sieraden. Opmerkelijk zijn de kenmerkende bronzen beeldjes van onder meer krijgers, goden en dieren, waarvan er in Byblos zo’n 1700 zijn gevonden. De expositie is opgezet als een verzameling van beroemde vertellingen uit de Oudheid, die zich afspelen in de haven, paleizen en cederbossen van Byblos. Zo trok de Mesopotamische koning Gilgamesj het Libanongebied in om er eigenhandig cederbomen te kappen en wekte de Egyptische godin Isis haar overleden geliefde Osiris in Byblos weer tot leven.

Het tentoonstellingsdecor is opgezet als aaneenschakeling van pop-ups van schepen, cederbomen en mythologische wezens, verrassende schaduwbeelden en series tekeningen. De antieke havenstad krijgt gestalte in grote geprojecteerde 3D-reconstructies en droneopnamen van de opgegraven ruïnes, aangevuld met historische foto’s van de eerste opgravingen in het begin van de vorige eeuw. Tegenwoordig is het terrein van de antieke stad een World Heritage Site van UNESCO, waar nog steeds archeologisch onderzoek wordt gedaan. Vondsten van een recent opgegraven elite grafcomplex door de Libanese Ministry of Culture/Directorate General of Antiquities en het Louvre zijn in Leiden te zien, met spectaculaire beelden van de opgravingsplek.

‘Byblos’ is de vierde expositie in de reeks van het Rijksmuseum van Oudheden over belangrijke steden uit de Oudheid. Eerder waren Petra (2013-2014), Carthago (2014-2015) en Nineveh (2017-2018) publiekstrekkingen in Leiden.

Samenwerking en dank

Dit tentoonstellingsproject is een samenwerking met Ministry of Culture Libanon/Directorate General of Antiquities en het Nationaal Museum van Beiroet. Binnen deze samenwerking steunt het Rijksmuseum van Oudheden onder meer de opbouw van een nieuw archeologisch museum en cultureel centrum op de historische site van Byblos. Dat opent in het voorjaar van 2023 zijn deuren voor publiek.

De expositie kwam tot stand met steun van het Blockbusterfonds en de VriendenLoterij, en met dank aan de Ambassade van Libanon (Den Haag), Ambassade van Nederland (Beiroet) en Labrys Reizen.

Internationale musea

Te zien zijn bruiklenen uit tal van internationale collecties: Ministry of Culture Libanon/Directorate General of Antiquities; American University of Beirut Archaeological Museum (Beiroet); Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (Brussel); Bibliothèque nationale de France (Parijs); Musée du Louvre (Parijs); British Museum (Londen); SMB, Vorderasiatisches Museum (Berlijn); SMB, Ägyptisches Museum (Berlijn); Roemer- und Pelizaeusmuseum (Hildesheim); August Kestner Museum (Hannover); Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten, Leiden e.a.

Extra

Bij de tentoonstelling verschijnen een publieksboek (NL, ISBN 978-94-6426-137-0, 152 pgs., €24,95) en een RMO Magazine (€3,50). Verder zijn er gratis audiotours voor volwassenen en kinderen (NL/EN) en staan er rondleidingen, lezingen, extra (kinder-)activiteiten in de schoolvakanties en een wetenschappelijk congres (9 december 2022) op het programma.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie en beeldmateriaal kunt u terecht bij het Rijksmuseum van Oudheden, Selkit Verberk, afdeling PR, Marketing en Communicatie, 071-5 163 164 of communicatie@rmo.nl

Byblos. 's Werelds oudste havenstad 14 oktober 2022 t/m 12 maart 2023

Rijksmuseum van Oudheden, Rapenburg 28, Leiden, www.rmo.nl

Dagelijks geopend 10-17 uur; gesloten op 25 december 2022, 1 januari en 27 april 2023